

Nr 692

Av herr **Svensson** i Stenkyrka m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 74, angående viss omorganisation av lantmäteriväsendet och rikets allmänna kartverk, m. m.

I proposition nr 74 har Kungl. Maj:t framlagt förslag angående viss omorganisation av lantmäteriväsendet och rikets allmänna kartverk m. m. Förslagen syftar till en effektivisering av de organ som handhar fastighetsbildningen på landsbygden och i tätorterna. I detta syfte föreslås en omreglering av den nuvarande indelningen i lantmäteridistrikt. Till grund för propositionen ligger ett av 1956 års lantmäterikommitté avlämnat betänkande med förslag om viss indelning av riket i 110 lantmäteridistrikt. Departementschefen ansluter sig till utredningen i fråga om antalet distrikt men tar inte ställning till utredningens förslag rörande distriktsindelningen. I propositionen förutsättes att Kungl. Maj:t skall fastställa de ändringar i distriktsindelningen som föranledes av begränsningen av antalet lantmäteridistrikt.

Även om en omorganisation av lantmäteriväsendet bl. a. avseende distriktsindelningen ur många synpunkter är starkt befogad är det dock angeläget att omorganisationen genomföres på sådant sätt att icke nuvarande svårigheter på området ökas. Om man strikt följer lantmäterikommitténs förslag vid distriktsindelningen kan emellertid befaras att så blir fallet. Självfallet gäller detta främst områden där arbetsbalansen är betydande.

Lantmäterikommittén har framhållit att en arbetsbalans på ca nio månader synes vara den mest ändamålsenliga på lantmäteriområdet. Statens organisationsnämnd har framhållit att en arbetsbalans på nio—tolv månader måste anses vara den lämpligaste för att arbetet skall flyta jämnt och effektivt. Härav kan man dra den slutsatsen att det i och för sig skulle vara ekonomiskt försvarbart med personalförstärkning därest arbetsbalansen varaktigt överskrider ett år.

Såsom redovisats i propositionen utgör den rådande bristen på personal, främst i fråga om lantmätare och mätningstekniker men även i fråga om utbildad biträdespersonal, ett allvarligt hinder för en förstärkning av lantmäteriväsendet. Den omorganisation som föreslås i propositionen grundar sig bl. a. och i betydande utsträckning på att man genom tillskapandet av större enheter skall kunna genomföra en mera ända-

målsenlig arbetsfördelning. Arbetsuppgifter som nu åvilar lantmätare skulle sålunda överföras till mätningstekniker och biträdespersonal, och arbetsuppgifter som nu åvilar mätningstekniker skulle överföras till biträdespersonal. Ett sådant förfarande skulle givetvis medföra ett effektivare utnyttjande av de tillgängliga personalresurserna, men det hämmas i betydande utsträckning av bristen på mätningstekniker, vilka har en nyckelställning i sammanhanget.

Det kan därför ifrågasättas om ett genomförande av lantmäterikommitténs förslag nu kommer att ge det resultat som åsyftats. Situationen kan närmare belysas genom följande utdrag ur lantmäterikommitténs betänkande, varav framgår dels balansen i arbetsmånader vid utgången av 1958, dels personaltillgången i arbetsmånader under 1958.

	Balans i arbetsmånader	Personaltillgång i arbetsmånader
Södermanlands län	265	237
Östergötlands »	269	346
Kronobergs »	292	329
Gotlands »	286	118
Blekinge »	217	186

Av tabellen framgår att arbetsbalansen i förhållande till personalkapaciteten varierar starkt mellan olika län. Disproportionen är som synes störst inom Gotlands län, som torde ha den sämsta situationen i landet. Av nedanstående exempel, också byggande på uppgifter ur lantmäterikommitténs betänkande, torde framgå att nämnda omständigheter icke helt beaktats av lantmäterikommittén. Redovisningen avser antal distrikt inom resp. län enligt lantmäterikommitténs förslag. Siffrorna inom parentes avser balansen i arbetsmånader den 1 januari 1958 resp. nuvarande antal distrikt.

Södermanlands län	(265)	2	distr.	(3)
Östergötlands »	(269)	4	» + 1 fastighetsregl. organisation	(5)
Kronobergs »	(292)	3	»	(5)
Gotlands »	(286)	1	»	(2)
Blekinge »	(217)	2	»	(3)

Det kan enligt vår mening ifrågasättas om en så genomgripande ändring i distriktsindelningen, som nu är i fråga, kan anses ändamålsenlig vid nuvarande personalsituation. De båda lantmäteridistrikten inom Gotlands län, för att nu åter nämna detta område som exempel, har sedan länge gemensamma lokaler, och personalen är i betydande utsträckning parallellanställd på båda distrikten. Vidare har här liksom på andra håll, där arbetsbalansen är mycket stor, en delegering av arbe-

tet till mindre kvalificerad personal redan skett i den utsträckning som varit möjligt. De rationaliseringsvinster som lantmäterikommittén räknat med och som även departementschefen vill uppnå har sålunda redan tagits i anspråk. Samma torde vara förhållandet inom andra områden med stor arbetsbelastning. I här åberopade fall torde därför intet vara att vinna genom en sammanslagning av de båda distrikten. Skall en arbetsavlastning kunna ske torde det vara nödvändigt med personalförstärkning exempelvis i samband med tillskapande av en särskild fastighetsregleringsorganisation.

Av det anförda torde framgå att ett genomförande av lantmäterikommitténs förslag förutsätter en viss ökad personaltillgång om man regelmässigt skall kunna räkna med en positiv effekt. Genomföres omorganisationen utan dylik personalförstärkning torde effekten i åtskilliga fall bli den motsatta.

Vi vill kraftigt understryka departementschefens uttalande om angelägenheten av att utbildningsresurserna ökas. Endast genom en ökad personaltillgång kan de rådande svårigheterna inom lantmäteriväsendet övervinnas och en genomgående positiv effekt av den föreslagna omorganisationen vinnas.

Även om skäl sålunda talar för att man borde avvakta med genomförandet av lantmäterikommitténs förslag om minskning av antalet distrikt från 148 till 110 vill vi inte motsätta oss att omorganisationen nu påbörjas och att man på längre sikt, när personaltillgången så tillåter, i stort sett söker fullfölja kommitténs förslag. Vi förutsätter emellertid att man i varje förekommande fall tar upp kommitténs förslag till förnyad prövning och särskilt beaktar de lokala lantmäterimyndigheternas krav och önskemål i fråga om distriktsindelning och personalförstärkningar. Vi kan sålunda inte ansluta oss till lantmäterikommitténs uppfattning att hela omorganisationen skall genomföras på en gång. Departementschefen har framhållit att man på grund av lokalsvårigheter torde få beräkna att genomförandet av omorganisationen till vissa delar kommer att fordra viss tid. Dock skall lantmäteristyrelsen i sådana fall kunna förordna att personalen inom ett distrikt, som skall avvecklas, skall kunna kvarstanna på sin nuvarande stationeringsort ehuru sorterande under den nya distriktsenheten. En sådan anordning förefaller oss inte ändamålsenlig utan torde försvåra övergången och öka de rådande svårigheterna. Omorganisationen bör enligt vår mening anstå till dess lokalfrågorna nöjaktigt lösts och övriga förutsättningar för omorganisationen, främst tillgång till den personal som förutsättes för de nya distrikten, är förefintliga.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 74 måtte besluta att den enligt propositionens förslag änd-

rade distriktsindelningen inom lantmäteriväsendet må genomföras successivt och under förutsättning att vid varje särskilt fall nöjaktiga förutsättningar i fråga om personaltillgång, lokalfrågor m. m. är förefintliga.

Stockholm den 22 mars 1960

Per Svensson
i Stenkyrka

Fritz Börjesson

Einar Gustafsson
i Kärby

Stig F. Hansson
i Önnarp